

Finlands sak är vår?

Undervisningsministeriet i Finland skjuter genom nya regelverk det nordiska samarbetet i sank. Den gemensamma arbetsmarknaden för läkare och utbytbarenheten av läkarlegitimationer är numera ett minne blott. Omotiverat nedvärderar ministeriet kompetensen hos läkare med svensk eller annan nordisk grundutbildning eller läkarlegitimation.

Under många år har det funnits ett nordiskt avtal om utbytbarenhet av läkarlegitimationer och lika värdering av läkar-examina från de nordiska länderna (FördrS 2/1994). Vid årsskiftet 2005/2006 drev dock det finska undervisningsministeriet igenom en förändring av 4 § i förordningen om tilläggsutbildning inom primärvården i Finland. Resultatet är att läkare med läkarexamen från annat land än Finland eller Belgien (!) nu måste tjänstgöra ett år längre (tre jämfört med två) än sina kollegor för att ha rätt att utöva läkaryrket självständigt. Detta trots att inga genomgripande förändringar av grundutbildningen i medicin genomförts vare sig i Finland eller övriga Norden. Vidare nedvärderas också numera genomgången svensk AT i Finland. En läkare som just erhållit svensk legitimation måste arbeta ytter-

ligare 18 månader under handledning i Finland innan han/hon får arbeta självständigt där. Motsvarande församringar i Finland gäller också för läkare med utbildning från Norge, Danmark och Island.

Egenhändigt har alltså det finska undervisningsministeriet slagit sönder ett väl fungerande nordiskt samarbete. Dessutom har man gjort detta på ett sätt som strider mot basala rättssäkerhetsprinciper, vilket gjort att svenskutbildade läkare hamnat i personliga och ekonomiska trångmål.

Förändringen genomfördes nämligen retroaktivt och utan övergångsregler. I praktiken innebär detta en årslång förlängning av »finsk AT« över en natt för svenskutbildade läkare! Man brydde sig heller inte om att informera berörda läkare direkt om förändringen förrän ett drygt halvår efter dess införande. Inte nog med det; inledningsvis lämnade man till och med direkt felaktiga upplysningar i sin svenskspråkiga information, trots att Finland enligt sin grundlag är tvåspråkigt med svenska och finska som likställda officiella språk.

Konsekvenserna av denna serie missförhållanden blev bland annat att svenskutbildade läkare som planerat för en återflytt till Sverige efter två års tilläggsutbildning i Finland inte kunde få ut någon finsk och därmed inte heller svensk legitimation. De blev därigenom tvungna att tacka nej till utlovade tjänster i Sverige och fick se långt gångna flyttplaner gå i stöpet. I vissa fall ledde detta till perioder av arbetslöshet och stora inkomstbortfall.

Varför har då det finska undervisningsministeriet agerat på detta vis? Trots upprepade påståtningar sedan »reformens« genomdrivande har ministeriet inte förmått svara i sak för sina motiv. Den för beslutet ansvariga tjänstemannen, undervisningsrådet Marja-Liisa Niemi, har slagit ifrån sig genom att hänvisa till att man är skyldiga att följa ett EU-direktiv från 2005 (2005/36/EG).

Det är sant att det finns ett sådant direktiv, men att skjuta över all skuld på detta är inget hållbart försvar. Ministeriet har nämligen inte givit någon förklaring till

- ... varför man inte opponerat sig mot och försökt få till stånd en omformu-

Foto: Pressens Bild

ling av direktivet. Ministeriet uppger sig ha känt till att en förändring av tilläggsutbildningen på EU-nivå var på väg redan 2001. Man har således haft drygt fyra år på sig att påverka beredningsarbetet av direktivet. I stället röstade Finland ja utan reservation till den nuvarande utformningen.

- ... varför man inte samrått med de andra nordiska länderna innan man fattat beslut som direkt motverkar den gemensamma nordiska arbetsmarknaden.
- ... varför man inte väntat de två år som direktivet medger med att harmonisera den finska lagstiftningen i enlighet med direktivet. Om man gjort så hade åtminstone inte någon läkare under pågående tilläggsutbildning drabbats retroaktivt.
- ... varför man skrotade det gamla nationella systemet och helt gick över till den EU-styrda tilläggsutbildningen i mitten på 1990-talet. På detta vis försvagade man sitt eget inflytande över utformningen av läkares vidareutbildning. Motsvarande har inte skett i något annat nordiskt land och endast undantagsvis inom EU.

Vi som undertecknat detta inlägg anser, liksom många andra, att det finska undervisningsministeriet sålt ut det väl fungerande nordiska läkarsamarbetet till priset av guldstjärna i kanten och klapp på axeln från EU för att snabbt och utan invändningar ha anpassat sig efter ett för Norden kontraproduktivt regelverk.

Finska läkare har med stöd av Finlands Läkareförbund uttryckt stark antipati mot att undervisningsministeriet lurat finländare, svenskar och andra landsmän med svensk läkarexamen till att arbeta i Finland under falska förespeglningar. Emellertid har vi trots stora ansträngningar ännu inte lyckats få finska myndigheter att hjälpa oss i denna fråga. Vi vädjar därför nu till Sveriges läkare om solidariskt stöd för att kunna återupprätta det nordiska samarbetet.

Finlands sak är er!

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

AXEL HANSSON

läkare, Mariehamn (liksom det stora flertalet av undertecknarna utbildad i Sverige)
drapa@aland.net

Bakom inlägget står även läkarna Erica Bonns, Markus Wiksten, Valtteri Häyry, Alekski Lähdesmäki (med dr), Johanna Melin, Maria Melin, Veera Männikkö, Sofia Höglund, Suvi Turkka, Laura Kyllönen, Jenni Vasama, Jenni Vahtera och Kari Manninen samt med stud Anu Östman, Harriet Stenvall, Riina Rikalainen-Salmi, André Heikius, Miia Härkönen, Anne Keinonen och Eija Roine